

Nakupování

OČIMA RŮZNÝCH

generací

POINTA

Obsah

Představení tématu 1

Cíl časopisu 1

Historie nakupování 2

Z jarmarku až k supermarketům 3

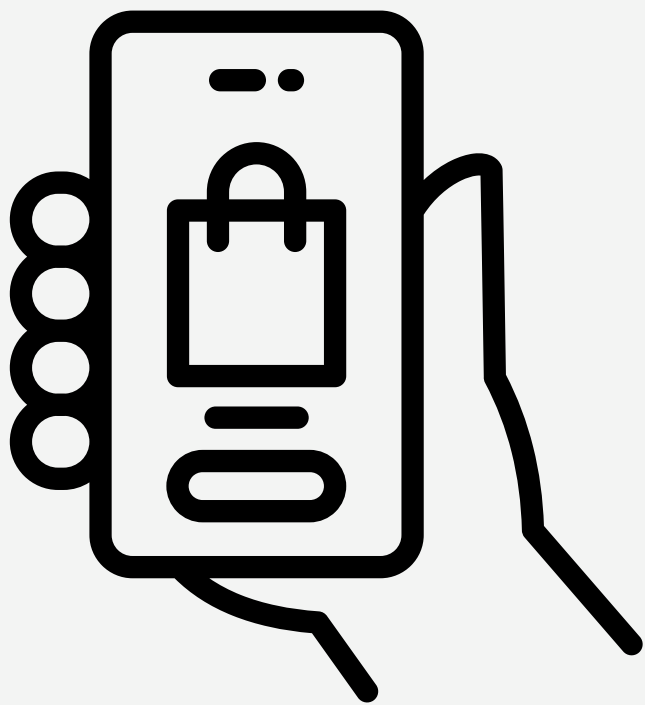
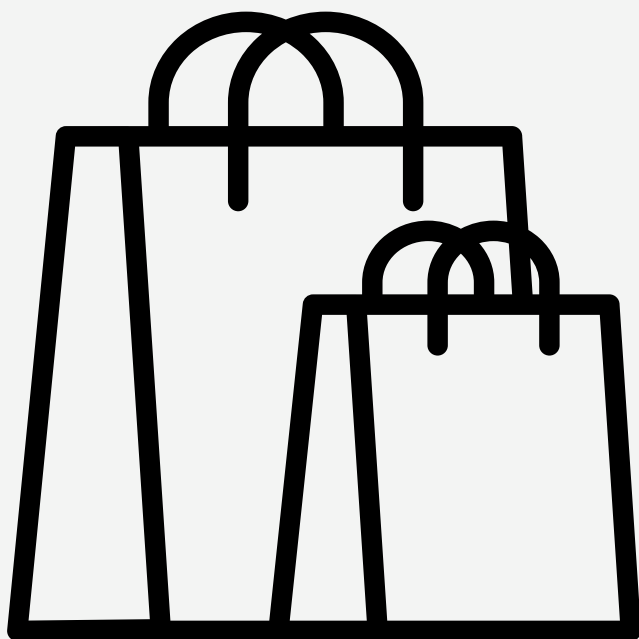
Zajímavost 5

Nákupy očima generace našich prarodičů 6

Nákupy očima našich rodičů 7

Nákupy dnešní mladé generace 8

Hra 9

PŘEDSTAVENÍ TÉMATU

Vítáme vás u čtení našeho časopisu, který jsme vytvořili v rámci soutěže „Spotřeba pro život“. Tématem letošního ročníku je nakupování očima různých generací. Jde o velmi aktuální téma, protože právě způsob nakupování se v posledních desetiletích zásadně proměnil. Zatímco dříve bylo běžné chodit do místních obchodů, dnes nám stačí pár kliknutí na mobilu a zboží nám dorazí domů. To, co pro naše prarodiče byla výprava do obchodu, je pro nás otázka několika vteřin. Chtěli jsme zjistit, jak různé generace vnímají spotřebu, co pro ně znamená nakupování a jak se mění jejich očekávání i chování.

CÍL ČASOPISU

Naším cílem bylo nahlédnout pod pokličku světa nakupování. Zajímalo nás nejen to, co si lidé kupují, ale hlavně proč, jak a kde. Zkoumali jsme, jak se liší nákupní chování mezi generacemi – od našich babiček až po dnešní teenagery. Zabývali jsme se také právy spotřebitelů, marketingovými triky prodejců a vlivem online světa. Součástí naší práce byl i vlastní výzkum, rozhovory a průzkumy, které nám poskytly cenný pohled do reálného světa nakupování.

Historie nakupování

Nakupování, jak ho známe dnes, je výsledkem dlouhého vývoje. V minulosti lidé nejčastěji nakupovali na trzích nebo u drobných řemeslníků. Mnoho věcí si vyráběli sami nebo si je vyměňovali. S nástupem průmyslové revoluce začaly vznikat první obchody, které nabízely širší sortiment zboží. Ve 20. století se začaly objevovat samoobsluhy a supermarkety, které znamenaly velkou změnu v přístupu ke spotřebě – zboží si lidé mohli vybírat sami bez asistence prodáváče.

V 90. letech přišel další zlom – globalizace, obchodní centra a později internet. E-shopy umožnily nakupovat z domova a nabídly obrovský výběr. Dnes se velká část nákupů přesunula do mobilních aplikací a online prostředí. To, co dříve vyžadovalo čas a osobní přítomnost, se dnes odehrává během několika minut. Historie nakupování tak odráží i vývoj společnosti a technologií.

Z jarmarku až k— —supermarketům

Nakupování, dnes běžná součást našeho života, má za sebou dlouhou a bohatou historii. Už starověké civilizace se věnovaly obchodu – nejstarší známý nákupní seznam pochází z Mezopotámie kolem roku 2000 př. n. l. První tržiště se objevovala ve formě bazarů protínajících celé město a byla místem živého ruchu. V antickém Římě se prodávalo téměř všude – i v chrámech či amfiteátrech. Obchodníci často používali netradiční metody k přilákání zákazníků, například ochočené opice.

Ve středověku se tržiště stala přirozeným středem městského života. V Českých zemích jich bylo kolem roku 1200 přibližně sto. Tržiště však byla také místem četných podvodů – zloději byli často věšeni bez soudu, zatímco nepoctiví obchodníci (např. přidávající kameny do chleba nebo používající falešné váhy) byli veřejně potrestáni.

Zásadní změna nastala v novověku, kdy se rozrůstala střední třída a lidé začali nakupovat i pro své potěšení, nejen z nutnosti. Luxusní zboží z kolonií lákalo nové zákazníky a obchody se začaly měnit v místa zážitku. Vznikaly první pasáže a obchodní domy, kde si lidé mohli zboží nejen prohlížet, ale i vybírat z nepřeberného množství. Roku 1796 vznikl první obchodní dům na světě – Harding, Howell & Co. v Londýně.

Obchodní domy v 19. století, například pařížský Au Bon Marché, začaly nabízet katalogy, zkušební kabinky, a dokonce i dětské koutky. Nakupování se postupně stávalo společenskou aktivitou, a v moderní době k tomu přibyly supermarkety a později i internetové obchody.

Nakupování se za tisíciletí dramaticky proměnilo – od směny zboží na prašných tržistiších až po pohodlí digitálních nákupů z domova. Co se však nezměnilo, je lidská touha po výběru, pohodlí a zážitku z vlastnictví.

— ZAJÍMAVOST —

Nákupní vozík vzniklý v roce 1937 odmítala spousta mužů používat. Potíž byla v tom, že řada mužů odmítala vynález využívat, neboť si s ním připadali, jako když tlačí kočárek. Vynálezce Goldman proto zpočátku zaměstnával placené figuranty, kteří měli za úkol jezdit mezi regály s vozíky a umisťovat do nich zboží, aby v zákaznících vzbudili dojem, že na takovém počínání není nic neobvyklého a muži se nemusí kvůli tomu nemusí připadat trapně.

NÁKUPY OČIMA GENERACE NAŠICH PRARODICŮ

Naši prarodiče vyrůstali v době, kdy bylo zboží nedostatkové, a mnohé věci se kupovaly jen výjimečně. Pamatují si fronty na banány, potravinové lístky i skromnost, která byla běžnou součástí života. Nakupování nebylo otázkou zábavy, ale nutnosti. Chodilo se většinou do malých obchodů, kde prodavači znali své zákazníky jménem. Výběr zboží byl omezený, a když se něco objevilo, lidé se rychle informovali mezi sebou.

Z rozhovoru s mnoha staršími generacemi vyplývá, že tehdy nebylo běžné přemýšlet nad tím, jestli si člověk koupí nový kabát – spíše se přemýšlelo, jak si ho opravit nebo ušít. Zákaznická práva nebyla příliš známá a reklamace byly spíše výjimečné. Důležitou roli hrála kvalita výrobků, které vydržely dlouhá léta.

Nákupy očima našich rodičů

Naši rodiče zažili období přechodu – ze socialismu do kapitalismu. Vzpomínají na otevření prvních supermarketů, reklamní letáky a rozšíření zboží ze zahraničí. Nakupování se z potřeby postupně proměnilo v zážitek. Obchodní centra se stala místem, kam lidé chodili trávit čas s rodinou nebo přáteli. Velmi populární byly věrnostní programy, slevy a letákové akce.

Zákazníci získali více práv – možnost vrácení zboží, reklamace nebo podpora ze strany spotřebitelských organizací. Rodiče si ale často stále raději vše prohlédnou v obchodě než nakupují online. Mají větší důvěru v to, co si mohou „osahat“ a vyzkoušet.

NÁKUPY DNEŠNÍ

Mladé generace

Současná generace mladých vyrůstá v digitálním světě. Nakupování se z velké části přesunulo na internet – do e-shopů, aplikací a sociálních sítí. Mnozí z nás už ani nechodí do klasických obchodů, pokud to není nutné. Naopak vyhledáváme rychlost, pohodlí a možnost srovnání. Hodně záleží na recenzích, hodnocení a vzhledu zboží.

Dnešní mladí spotřebitelé často nakupují impulzivně, podle emocí nebo vlivu influencerů. Zároveň ale klademe větší důraz na udržitelnost, etiku a ekologii. Mnozí z nás si dávají pozor na to, odkud zboží pochází, jak bylo vyrobeno a zda značka nezneužívá pracovní sílu.

NAKUPOVÁNÍ

najdi slova

a	l	e	t	á	k	d	h	l	o	o
g	g	a	n	u	m	o	p	i	l	b
e	u	e	t	n	y	j	l	p	a	c
s	l	r	n	e	b	r	a	a	r	h
h	y	i	l	u	e	r	y	t	r	c
o	d	c	b	e	r	w	b	z	h	d
p	v	n	r	b	a	a	a	i	r	m
s	z	m	a	č	k	a	c	r	p	o
t	j	l	a	r	x	n	c	e	h	b
u	s	y	e	v	a	b	e	r	a	i
a	r		k	a	r	t	a	b	e	l

leták
obchod
karta

eshop
generace
mobil

sleva
značka
platba

POINTA

Časopis s tématem Nakupování očima
různých generací

Autoři:

Sára Valhová

Karolína Holečková

Ondřej Pátek

Adresa: Ledeč nad Sázavou, Husovo náměstí 1

Rok vydání: 2025

Časopis Pointa- každé téma má svůj smysl